

ŠIANDIEN – DERLIAUS ŠVENTĖ VISI Į ANYKŠČIŲ ŠILELĮ!

Visų šalių proletarai, vienukitės!

KOLEKTUVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO
IR RAJONO DZD TARYBOS ORGANAS

1960 m.

rugsėjo

18 d.

Sekmadienis

Nr. 76 (1163)

KAINA 15 KAP.

Eina nuo 1948 m.

Mūsų kolūkiečiai važiuoja į rajoninę Derliaus šventę ne tuščiomis rankomis. Pirmoji brigada, vadovaujama brigadininko J. Valuntos, išaugino labai gerą kukurūzų derlių. O svarbiausia yra tai, kad šiai kultūrai nereikėjo panaudoti rankų darbo. Nuo sėjos iki žaliosios masės nuėmimo viskas atlikta mechanizuotai. Šios kultūros geru derliumi ir didžiuojasi kolūkio pirmoji brigada.

Salia kukurūzų centrinę vietą mūsų parodos paviljone užima nauja kultūra – vengriškasis lubinas. Apie jį noriu papasakoti plačiau.

Buvo mūsų kolūkyje tokios nederlingos, pustomo smėlio dirvos daugiau kaip 10 ha. Ką pasėsi, tas neaugs. Užėjo vėjelis, ir neša smėlį į padanges. Ir štai išgijom vengriško lubino sėklų. Pasėjom. Sužaliavo, subujojo, iki žmogaus ūgio išsitempė. Pradėjo silosuoti, paskaičiavom, kad

DAR TURTINGESNI

kiekvienas hektaras po 500 centnerių žalios masės duoda. Vengriškas lubinas naudingas dar ir tuo, kad savo šaknyse jis sukaupia žymiai daugiau azoto, negu saldusis lubinas. Vieną geriau pri-nokusio lubino plotą palikome sėklai. Nuplautus sėklinius lubinus džioviname žaiginiuose.

Antroji brigada šiemet išaugino geriausią kviečių derlių, 6–7 centneriais iš kiekvieno ha didesnį, negu pernai.

Tai nemažas brigadininko Pr. Andrijausko, o taip pat visų kolūkiečių, mechanizatorių nuopelnas.

Turime kuo pasigirti ir mėsos bei pieno gamyboje. Aštuonių mėnesių socialistiniai išpareigojimai mėsos gamyboje žymiai viršyti.

Į rajono Derliaus šventę ateina mūsų kolūkiečiai dar turtingesni, džiugiai nusiteikę.

St. PISKARSKAS,
Mičurino vardo kolūkio agronomas

„Draugystės“ kolūkio laukuose puikiai užderėjo žieminiai kviečiai. Iš kal kurių plotų prikuliama po 23 centnerius grūdų iš ha.

Sudorojant kviečius puikiai pasidarbavo rišėja Stasė Morkūnienė.

Nuotraukoje: rišėja spartuolė St. Morkūnienė darbe.

I. Vallonio nuotr.

Kas gerai ir kas blogai

(Reportažas)

Nunokines gausų derlių kolūkiniuose laukuose, žemės gėrybėmis pripildęs klojimus ir klėtis, žingsniuoją ruduo.

Šiandien rajono kolūkių žemdirbiai ir gyvulininkystės darbuotojai susirinko į Derliaus šventę. Kolūkiečiai susipažįsta su pirmųjų laimėjimais, aptaria, kaip buvo pasiekti geriausi rezultatai, numato priemones toliau žemės ūkiui vystyti.

„Pergalė“, „Lenino keliu“, „Anykščių šilėlis“, „Draugystė“, „Vienybė“, „Svyturys“, „Aukštakalnis“... Susidarytų ilgas sąrašas kolūkių, kurių laimėjimai

žinomi ne tik rajone, o ir respublikoje. Šiuose kolūkiuose tiek daug darbščių žmonių, tiek gerų vadovų, kad nebežinau, kuriam dešinė spausti, kuriam geresnių laimėjimų linkėti. Jie giriamai kiekviename pasitarime ir susirinkime, kiekvienos šventės proga. Palinkėkime jiems visiems vieno:

Puoškite gimtąjį rajoną Gražesniais dar rezultatais Ir garsėkit milijonais Kiekvienais eilinėmis metais. Nuo laimėjimų didingų Neapsvaikite (kaip kad būna). Iškovokite garbingą Vardą Lietuvos pirmųjų!

Bet, va, į pirmaujančių gretas taikosi „Pavasaris“ ir „Svėdasai“. Abiejuose šiemet išaugo gražūs grūdinių kultūrų, kukurūzų derliai. Šių kolūkių žemdirbiai vieni pirmųjų rajone nuplovė ir suvežė visas grūdines kultūras, pasėjo žiemkenčius, baigė silosuoti kukurūzus. Palinkėkime sėkmės „Pavasario“ kolūkio pirmininkui K. Šautkuliui ir agronomui J. Gindrenaičiai, „Svėdasų“ kolūkio pirmininkui V. Kovui ir agronomui V. Vaižmužiui.

Ženkite tvirtai į priekį Ir ne žingsnio atgalios. Lai planai ir jūsų siekliai

Mūs septynmečio keliuos Virsta nuostabla tikrove — Liaudies laimė ir gerovė!

Ne vien tikta pirmaujančiuose kolūkiuose darbščių žmonių esama. Nestinga jų ir ten, kur dar ne viskas sklandžiai eina. Štai „Spindulio“ kolūkio pirmosios brigados kolūketis Vytautas Rimša. Kasdien jis dar-bavosi su kertamąja. Daugiau kaip 50 hektarų javų vienas nukirto. Tenka jam palinkėti:

Ir toliau darbuokis, Vytai, Nepailsdamas ir uoliai, Kad kiekvienas pasakytų: — Tai bent vyrai! Tai darbštuoliai!

(Nukelta į 2 psl.)

Darbininkų ir kolūkiečių draugystė tvirta

Antrųjų septynmečio metų derlius tikrai geras. Mes tai įsitikinome ruošdami talkas, padėdami kolūkiečiams sudoroti javus ir kitas kultūras. Šiemet Cernia-chovskio vardo kolūkyje, kur teko darbuotis mūsų fabriko darbininkams, išaugintas geras visų javų derlius.

Matydami, kokios sunkios šiemet derliaus nuėmimo sąlygos, suprasdami tą didžiulį kolūkiečių triūsą, įdėtą auginant derlių, fabriko darbininkai, partinei organizacijai pasiūlius, nutarė padirbėti taip, kad, per kiekvieną pamainą įvykdžius pusantros darbo normos, būtų galima dviems dienoms išvykti į kolūkius talkininkauti kolūkiečiams. Ši patriotinė iniciatyva buvo įgyvendinta, ir kiekvienas iš mūsų jaučiasi atlikęs gerą darbą, suteikęs vertingą paramą kolūkiniam kaimui. Tai dar labiau sutvirtino darbinin-

kų ir kolūkiečių draugystę.

Neatsilikdami nuo žemės ūkio darbuotojų, nuo mūsų kolūkinio kaimo artojų, su gerais gamybiniais laimėjimais baigs antruosius septynmečio metus ir fabriko darbininkai.

K. PULKAUNINKAS,
„Spartako“ fabriko partinės organizacijos sekretorius

— Nepralenkiamą fermą, — taip apie „Anykščių šilėlio“ galvijų fermos darbuotojus kalba rajono kolūkiečiai.

Ilgą laiką šioje fermoje dirba melžėjomis Ona Cerniauskaitė ir Elvyra Skeirytė.

Nuotraukoje: melžėjos Ona Cerniauskaitė ir Elvyra Skeirytė.

E. Bradasiūno nuotr.

KAS GERAI IR KAS BLOGAI

(Atkelta iš 1 psl.)
 Klekvienas rajono kolūkis turi darbščių žmonių. Ir gerų vadovų turi. Deja, to nepasakysi apie „Diktarių“ kolūkio antrąją brigadą. Dauguma kolūkių prieš Derliaus šventę baigė svarbiamus darbus. —
 Zūsta tūkstančiai laukios —
 Byra sėmenys į žemę.
 — Trūksta raut linams jėgos, —
 Rezga Vladas kalbą ramiai.
 Prie savų namų, deja,
 Moterys jau bulves kasa.
 Joms visoms ne galvoje:
 Vėjal po kolūkio kasą
 Sviplauja. Tuščia įlaid.
 O valdyboje — ramiausia.
 Jei supus visi linai,
 Už darbdienius ką gausit?
 Čiupkit šluotas, žemdirbiai,
 Pavanokit rangų Vlada.
 Gal įsil pradės skubiai
 Vadovaut geriau brigadai.
 Na, o kaipgi gyvuoja — mat, neblogai padarė žiemkenčiai. Argi iš
 aušriečiai? Ne kaip. Iki šiole „Aušros“ kolūkis tiesų jūs nieko negalvoteksite šiumečio derliaus tus?
 Atsiminkite, aušriečiai:
 Kas nesėja, tas neplaua.
 Kur darbuojas kolūkiečiai,
 Ten svariai už darbą gauna.
 O kodėl gi Derliaus simato „Kibirkštis“ kolūkio laimėjimų? Supran-

tama! Negl eksponuoti tingi kai kurie kolūkiečiai dirbti.
 Niekas nekaltas:

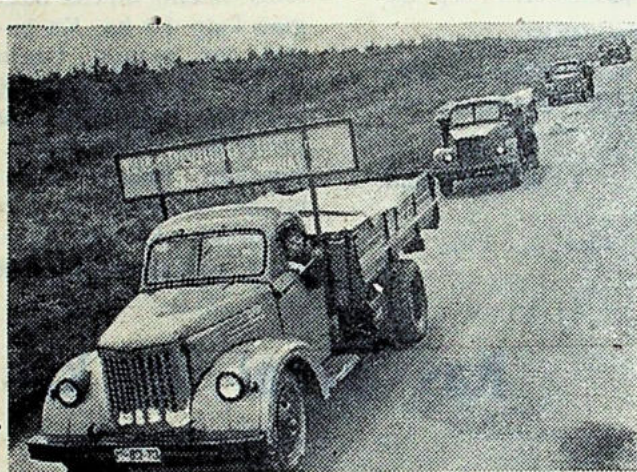
Ziūrėję eksponatus
 Darbininkai, kolūkiečiai.
 Tik kodėlgi nesimato
 Derliaus šventę kibirkštiečių?

Ant stalų kviečiai ūsuoti,
 Bulvės ir daržovės guli...
 Jums reikėjo eksponuoti
 Savo Tinginį didžiulį.

Kaltinsit — nauja valdyba
 To nedarė, to nesakė?
 O patiems gi ar nežiba
 Iš gėdos primerktos akys?

Reikia nuosirdžiai darbuotis
 Dėl kolūkio, kibirkštiečiai,
 Ir turėsit kuo didžiulius
 Prieš rajono kolūkiečius.

Ši reportažą galima būtų pratęsti. Ne vienam ūkių rezultatui bus dar geresni.
 B. Melėniskio tekstas ir eilės

ALTAJAUS KRASTAS. Kiekvieną dieną vis daugiau naujojo derliaus grūdų atvežama į elevatorius ir grūdų priėmimo punktus. Automatinės su naujojo derliaus grūdais dieną ir naktį traukia stepėmis ir keliais. Vien tik Slavgorodo tarybinis ūkis pristatys į valstybės sandėlius tris su puse milijono pūdų puikių Altajaus kviečių.

Nuotraukoje: Slavgorodo tarybinio ūkio automatinės su grūdais pakelii į elevatorių.
 V. Nikolajev (TASS) nuotr.

PAMAINA DARBUOJASI

Šių metų pradžioje rajono laikraštyje buvo išspausdinta apybraiža „Pamaina“, pasakojanti apie K. Staro vardo kolūkio tris jaunas merginas, pasiryžusias mesti lengvesnį darbą ir pereiti dirbti į kaulių fermą vietoj senų šėrėjų. Tai komjaunuolė Irena Tamašauskaitė, Angelė Medinytė ir Janė Gudonytė. Kaip sekasi merginoms, kokie jų planai ir svajonės, norime papasakoti šiame reportaže.

Klaulės žviegė visais balsais, ir susikalbėti buvo beveik neįmanoma. Prasivėrė tvarto durys, ir visa aplipusi sniegu įėjo mergina.

— Na, ir orellis, — užuot pasisveikinus su draugėmis, pasakė ji ir ėmė valyti nuo rūbų prilipusį sniegą, kuris iškart tirpo ir vandens gyvačiukėmis varvėjo ant ir taip jau šlapų viralinės grindų.

— Ten orellis, o čia toks koncertukas, kad nors ausis namuose pa-

lik. Žviegia, lyg mėnesį nešertos, — maišydama ėdala, kalba Angelė Medinytė.

— O kieno dauglasis gerkles laido? Janės savasias jau baigiam šerti, o tu tik viralinės slenkstį peržengei, — įgėlė Irena Tamašauskaitė.

Janė Gudonytė kabinama prie karšto šutintuvo patalpa ir skubiai ima ruošti. Pyksta draugės, kad ji vėluoja į darbą, bet ką padarysi, jei jaunatviška širdis krūtinėje nerimsta. Kad ir vakar. Soko va-

Sužaliuos Versmelių pelkės

Daugiau kaip 700 hektarų užėmė Versmelių pelkės. Tik vėjas čirpino vikšvas, siūravo vilkažolės ir ajerai.

— Nusausinkim šiuos raistus, — nutarė „Gimtųjų žemės“ ir „Draugystės keliu“ kolūkių vadovai.

Užpėnai buvo paruoštas melleravimo projektas. Nusausinimo darbai valstybės išskyrė lėšas, ir jau rudenį pelkėse pradėjo ūžti ekskavatoriai ir buldozeriai.

Pėnai Panevėžio MMS mechanizatoriai užbaigė kasti griovius. Jų ilgis sudaro daugiau kaip 37 kilometrus. Jų šlaitai išvelėnuoti, išplinti tvorele. Žemę arimui paruošė Anykščių MMS

mechanizatoriai. Dauguma plotų nudrenuoti uždaru drenažu.

„Gimtųjų žemės“ kolūkis nusausintose pleuose pasėjo kultūrinės žolės. Jos užima 35 hektarus. Gražu žiūrėti į lygiai sudygasias žoles: jos tokios vešlios ir vienodos. Kitais metais „Gimtųjų žemės“ kolūkis jau turės apie 90 hektarų kultūrinių plevų.

„Draugystės keliu“ kolūkyje irgi apsėta žolėmis 48,5 hektaro nusausintų pelkių. Viso numatyta sukultūrinti apie 160 hektarų plevų.

— Nebebus „Versmelių“. Vardą reikla keisti, — kalba kolūkiečiai.

K. MARCINKEVICIUS

Medžiagos pėdsakais

„Gerų norų neužtenka“

Atsakydamas į taip pavadintą straipsnį, išspausdintą „K. d.“ 68 (1155) numeryje, Diktarių apylinkės DŽD Tarybos pirmininkas praneša, kad straipsnyje išdėstyti faktai pasitvirtino. Dabar karvėms jau išskirta ganykla. Kolūkio agronomas V. Adomavičius įspėtas.

„LAUKIA NESULAUKIA“

Taip pavadinta žinutė išspausdinta „K. d.“ 70 (1157) numeryje. Joje rašoma, kad „Vienybės“ kolūkio kolūkiečiai dar negavo avanso už darbdienius.

Traupio apylinkės DŽD Tarybos sekretorė Mačiulienė praneša, kad „Vienybės“ kolūkio buhalterija rugsėjo mėn. 7 d. pradėjo mokėti pinigų už 1-jo ketvirčio darbdienius 3-čiai ir 4-tai brigadoms. Vėliau mokės pinigų ir kitoms brigadoms.

* * *

Atsakydamas į „Kolektyvinio darbo“ 71 (1158) numeryje išspausdintą korespondenciją „Ar taip rūpinatės derliumi?“, „Gimtųjų žemės“ kolūkio pirmininkė partinės organizacijos sekretorius drg. Bartkus praneša, kad apsvačius susirinkime korespondencijoje išdėstyti faktus, jie pripažinti teisingais. Numatytos konkrečios priemonės politiniam-masiniam darbui kolūkyje pagerinti ir derliaus nuėmimo darbams paspartinti.

retorka buvo, girdėjai? Medalio merga užsimanė. Ne jau kiaušes liuboti. Pabus mėnesį, du, ir pabėgs.

Irena Tamašauskaitė ir Angelė Medinytė juokėsi iš tokių plepalų. Tik Janė Gudonytė, atvirkščiai, juo toliau, juo labiau nuo darbo šalo.

Prabėgo mėnuo, kitas. Merginos apsiropo su darbu, o ir bobos liežuviams malti apstojo.

— Janut, dukryt? — žadina motina. — Seniai Irena ir Angelė į fermą nuėjo. Kelk.

— Nebesisiu. Užtenka. Keturi mėnesius prasiplūkliau. Vis nedamiojus. Ateina subatvakaris, vaikinai armoniką virkdo, o tu čia su kiaušėmis. Nebesisiu, — dar kartą pakartojo Janė Gudonytė.

— Sujudo vėl bobos: — Girdėjot? Gudonytė. (Nukelta į 3 psl.)

PRAŠOM: TEATRO DURYS ATVIROS

Anykščių liaudies teatre vyksta didelis darbas: artimiausiu metu numatyta pastatyti jugoslavų dramaturgo J. Valovičiaus dramą „Vasarvydžių naktis“, ispanų dramaturgo A. Himeros dramą „Zmogus ir vilkas“. Kruopštaus pasiruošimo, aktorių atrinkimo reikalauja liaudies teatro planuose pažymėtas A. Vlienuolio „Paskendulės“ pastatymas.

Anykščių liaudies teatre atidaroma studija aktoriams ruošti. Joje bus nagrinėjami sceninio darbo klausimai. Į ją atvyks šefai — Vilniaus Akademinio dramos teatro aktoriai, kurie pasidalins savo darbo patirtimi, suteiks scenos mėgėjams daug vertingų patarimų, pamokys. Tai saviuoklininkams padės išaugti ir kūrybiškai suvartėti.

Geriausieji scenoje pasirodžiusiems atlikėjams bus įteikiami aktorių ženklukai.

Liaudies teatro kolektyvas prašo visus miesto darbo žmones, nežiūrint jų profesijos, išsilavinimo ir amžiaus, lankyti atidaromą studiją ir dalyvauti teatro pastatymuose.

Būtų gerai, kad žmonių ir įstaigų vadovai bei organizacijos nukreiptų ir rekomenduotų liaudies teatrui sceninių gabumų turinčius žmones.

Norintieji dalyvauti liaudies teatro darbe gali kreiptis į jo administraciją kiekvieną dieną nuo 9 iki 20 valandos asmeniškai arba telefonu.

Prašom: liaudies teatro durys visiems atviros!

J. GINDRENAS,
 direktorius,
 Br. ZABIELA,
 režisierius

Pakruojiečių pasirodymas

Ketvirtadienį Anykščių kultūros namų salėje pasirodė Pakruojos kultūros namų saviuoklininkai, vadovaujami meno vadovo A. Juclaus.

Programoje, kuri truko pusantros valandos, buvo atlikti įvairūs estradiniai kūriniai. Seserys Ušinskaitės savo dainavimu tiesiog sužavėjo žiūrovus.

K. Zilinskaitė

PAMAINA DARBUOJASI

(Atkelta iš 2 psl.)

čia jau fermą pametė. Ar nesakiau? Pames ir kitos, pamatysit! Ne baltarankėms po mėšius braidžioti.

Irena pergyveno daugiau negu visą. Ir kas tikėjo, kad Janė taip pasielgs? O su kokiais dideliais norais, su kokiomis svajonėmis atėjo visos trys į fermą. Ir štai viena suklupo, neištvėrė. Ar neatsitiks taip ir joms su Angele?

— O tu nesikrimsk dėl Janės. Mes negi kalto, kad pabėgo. Klek galėjom, padėdavom jai. Patį supras, kad negerai padarė. Supras, pamatysi, — ramino Angelė. Vietoj Gudonytės į

fermą grįžo buvusi šėrė. Janė Gailiūsyte. „Pastogavo“ per žiemą ir, pamačiusi, kad už tai nei grūdų, nei pinigų niekas neduoda, vėl kibo į darbą.

— Kvala buvau, ir viskas, — tiek tepasakė fermos vedėjui ir naujoms darbo draugėms.

Numirgėjo žiedais pavasaris, nubangavo svariomis rugių varpomis vasara. Pasigavęs gelsvą klevo lapą, rudenišis per gimtą žemę žengia, pavasario ir dosnios vasaros gėrybes skalčiuoja.

Turi kuo pasidžiaugti ir jaunosios K. Staro vardo kolūkio kiaučių šėrės. Tegul tie pirmieji rezultatai kuklūs, bet už

tai kiek darbo, kiek širdies ir rūpesčio slypi juose. Visko nei išpasakosi, nei aprašysi. Irena 50 bekonų nupenėjo. Iki Spalio švenčių dar tiek pat atiduos. Angelė truputį daugiau nupenėjusi turi. Iki metų galo ji žada daugiau šimto bekonų nupenėti.

— Netikėt? Žiūrėkit, kokių gražių pusbekonų turim, — rodo savo gardus Medinytė. — Štai šitie tik trijų mėnesių, o matot, kokie nemaži. Dar porą mėnesių, ir bus bekonai.

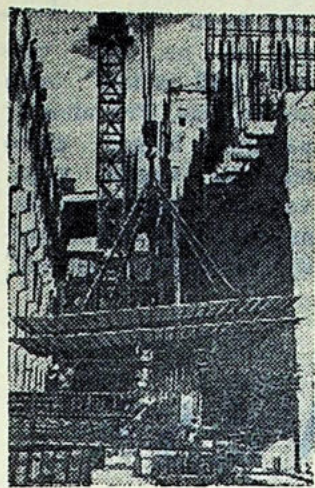
Kitoje tvarto pusėje Tamašauskaitės gardai. Čia irgi kiaučių riebios, švariai užlaikomos. Irenos penim bekonai per parą po puskilogramą

priauga. Bet svarbiausia ne tai.

— Kad ir kažin kur siūlytų, iš fermos niekur neltume, — sako merginos. — Mes dar parodysim, kaip reikia dirbti. Visa tai tik pradžia. Atels laikas, ir su garšiuoju kiaučiniuku Čižu palenktyniausim.

Taip darbuojasi naujoji pamaina.

C. Bytautas

Sėkmingai vyksta Novo Voronežsko atominės elektrinės statyba. Eilė objektų pastatyta anksčiau nustatyto laiko. Jau apdengta mašinų salė. Statomas reaktorinis skyrius.

Nuotraukoje: vandens valymo reaktoriaus įrenginio montavimas.

A. Zentno (TASS) nuotr.

Darbas, praktika, kūryba...

Moterėlės jau ruošėsi eiti vasarojaus vežti, kai į „Kėlias į komunizmą“ kolūkio kontoros kiemą įburzgė sunkvežimis, pilnas jaunuolių ir merginų.

— Ekskursantai? Iš toli būsit? — užkalbino svečius drąsesnė.

— Iš visos Lietuvos, močiut. Į talką atvažiuom. Rodykit savo javučius.

Talkininkai — Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto medicinos fakulteto studentai — kibo į darbą. Ir štai prieš mus „Kėlias į komunizmą“ kolūkio partinės organizacijos sekretoriaus J. Ramanausko laiškas. Jame rašoma: „Dvidešimt aštuonių jaunuolių kolektyvas ne tik pavyzdinčiai dirba, bet ir pagyvino kultūrinį gyvenimą, ruošė su kolūkio jaunuoliais įdomius vakarus. Gerai dirba nuimant derlių studentai D. Miškūnaitė, V. Millaševičiūtė, T. Sasnauskaitė, A. Reclūnaitė, St. Silevičiūtė, Br. Radzevičius ir visi kiti. Studentai ruošia kolūkiečiams meninę programą“.

Spausdiname pirmojo kurso studentės — medikės E. Liogytės eilėraščių, kuris gimė talkos metu.

Kolūkio laukuose

Jūs, laukellai, kolūkio laukellai! —
Balkšvos avižos, svarūs kviečiai!...
Kai išelname rytą į kelią,
Aldi juokas ir dainos plačiai.

Laukuose nepaliksim nė grūdo:
Mums kolūkinis derlius brangus,
Nors ir prakaitas veldą pasūdo,
Nors ir darbas atrodo sunkus.

Jūs, laukellai, kolūkio laukellai! —
Kada grįžtam po darbo dienos,
Paklauskite, išėję į kelią,
Paklauskite studentų dainos!

TROŠKŪNUOSE

Svarstis pabėgo...

Įdomių dalykų šioj žemelėj pasitaiko. Elnam aną dieną pro Troškūnų malūną, o čia toks sujudimas, toks triukšmas kieme, visi tik šaukia:

— Už tvoros, kad ji kur, užlindo. Vyrai, supkit patvorį!

— Ana jau ant stogo karliai. Tvo- kit pagaliu. Ot blesas, į pačią pašel- menę užsikorė.

— Akmeniu ji, vyručiai, akmeniu! Kitai nesugausim...

Rainas katinas lukočtelėjo nuo stogo ir pasileido prie artimiausio medžio. Dėdės su pagaliais bemačiant apgulė medį. Tada rāinis šoko stačia galva žemyn ir dingo netoli esančiame darže.

— Kam tą katiną gaudot?

— Kokį katiną? Čia juk svarstis pabėgo.

— Koks gi gali būti svarstis iš katinų?

— Ogi buvo taip, — aiškina uždu- sęs po katino gaudynių vienas dėdu- lė. — Sukrovėme ant svarstyklų grū- dus sverti ir svarsčių trūksta. Sudėjo svėrėjas, ką turėjo: akmenis, plytga-

lius, geležgali toki, matyt, iš Nojaus arkos išlupę atitėmė. Maža. Tada svėrėjui Bernatavičiui katinėlis tarp kofų pasimaišė.

„Užmeskim, — sako jis, — dar katiną, o kai grūdus pasversim, pasversim atskirai katiną ir žinosim, kiek grūdų buvo“.

Užmetė, atsverė. O jis šast, nevi- donas, ir pabėgo. Mes jam „katyti, kaciukas, eik čia“. O jis raiņą uode- gą parodė. Ir žinok dabar, kiek anas galėjo sverti?

Štai maždaug taip Troškūnų malūne sveriami priimant malti grūdai. Svė- rėjas Bernatavičius visko vietoj svars- čių prisitėmęs turi: ir plytelių, ir akmenų luitų, ir geležgalių įvairių, kurie tikrus svarsčius turi valdinti.

— Ko dejuojat, — sako Bernata- vičius klijentams. — Čia viskas tiks- lu, kaip vaistinėj. Šita plyta — pusė pūdo, o šitas akmuo — du. Šitas ge- ležgalis čvertis pūdo, o anas — tris atstoja. Tik, va, katinas nežinau kiek svėrė. Nepagavom bieso.

C. Berčiūnas,
A. Genys

Perdaug geraširdiškai

Pas Troškūnų koope- ratyvo pirmininką atbė- go uždušęs milicijos dar- buotojas.

— Skubiai duok maši- ną, pirmininke.

— Kas? Gaisras?

— Ne, girtuoklius po namus reikia išvežioti. Eilinės muštynės — kar- navalas prie užkandinės vyksta.

Atvažiuo sunkveži- mis. Sukėlė į jį girtuok- lius, o tie, lyg plaunami aviniai, blauna, šūkauja.

— Pasmaugsiu! — įsikibęs į milicininko švarką, šaukia vienas ir stekia pareigūnui už gerkles.

Milicininkas šiaip taip atsiprašė, išvardino, kiek turi vaikų, priminė žmo- ną, kuri liktų našle, jei ji pasmaugtų. Pabaigai

dar priminė svarbiausią: kas gi girtuoklius po na- mus išvežios?

Sunkvežimis su gir- tuokliais nuvažiuo.

Ir taip vos ne kasdien kartoja. Per dieną gir- tuokliškai ramiai išsi- miega, o vakare vėl troš- kūniečiai išgirsta:

— Kaip vošul!

Vėl prasideda eilinis jų pačių girtuoklių kar- navalas. Milicininkai šo- ka ieškoti sunkvežimio, o jei jo nėra, sugriebia pirmą pasitaikiusį veži- mą ir sukravę blaunan- čius ir visokiems žodžiais burnojančius girtuoklius, veža už miesto. Kas gi tie ramybės drumstėjai?

Bronius Paškauskas dirba statybos-remonto kontoroje. Už girtuok- liavimus ir muštynes

baustas visomis priemo- nėmis šimtą ir dar vie- ną kartą. Broliai Anta- nās ir Steponas Griga- liūnai mūriniškai, sta- liauja, o daugiausia lat- rauja, žmonėms ramybę kas vakaras drumsčia.

— Ko gi norėti iš to- kių, — sako troškūnie- čiai. — Kaip grafus au- tomobiliais į namus prisigėrusius pristato. Ge- ru bizūnu į kailį reikėtų įkirsti už miesto išve- žus.

Tikrai perdaug jau geraširdiškai su jais el- gamasi. Jiems niekas ne- padėjo: nei paros, nei piniginių bausmės, nei draugiški teismai. Tai nėjau ir nebėr priemo- nių girtuokliams ir peš- tukams sutvarkyti?

„K. dušas“

Anykščių knygyne

Aif. MALDONIS. Veja vėtra debesį.

Antroje jauno poeto A. Maldonio eilėraščių rinkinyje spausdinami per pastaruosius porą metų parašyti kūrinių. Skyriuje „Kiek siekia žvilgsnis“ su- dėti eilėraščiai, kuriuose atsispindi mūsų dienų gyve- nimo keliamos temos. Kituose skyriuose spausdinami lyriniai eilėraščiai gamtos, meilės, draugystės te- momis.

J. JAUNSUDRABINIS. Alja. Romanas.

Latvių literatūros klasikas Janis Jaunsudrabinis jau pažįstamas lietuvių skaitytojams iš „Baltosios knygos“. „Aljoje“ (tuo vardu pavadinta apysakų tri- logija: „Alja“, „Atbalsis“ ir „Žiema“) sodriai, tikro meistro ranka piešiamas senasis latvių kaimas.

Pasakojimo foną sudaro latvių didžiųjų buitės vedybos ne iš meilės, bet dėl turto, meilė šalia še- mos ir dėl to valdai šeimoje, į kuriuos įtraukiami visi — seni ir jauni, savi ir samdiniai.

V. PRASTOLINIS. Įsimylėję vargšai. Romanas.

Tai knyga apie vienos Italijos miesto gatvės gy- ventojus. Kaip gyvena neturtingi italai, kaip jie linksminasi ir kovoja, kaip myli ir kuria savo lai- mę, skaitytojas sužinos, perskaitęs šį romaną.

Z. BRIDIKIS. Partizanų takais.

Autorius parodo sunkų, bet garbingą partizanų kom- jaunuolių kovų kelią, jų žygdarbius kovoje prieš hitlerinius okupantus.

Lietuva šalis gražioji.

Tai geriausiųjų mūsų respublikos fotomeistrų nuotraukų albumas. Jame atskleidžiamas įvairių Lie- tuvos kampelių nuostabus gamtos grožis, vaizduoja- mos didžiausios respublikos statybos, parodomos tie pasikeitimai, kurie įvyko Lietuvos kaime Tarybų val- džios metais.

GETE. Faustas.

Tai žymiausias pasaulinės literatūros klasiko kūri- nys, po karo išleistas lietuvių kalba pirmą kartą.

TALKININKAI ATVYKO

Skaitytojų ir korespondentų laišku apžvalga

Gausūs derlius šiemet išaugo „Vienybės“ kolūkyje. Kolūkiečiai derliaus im- ti nebespėja. Čia vasaro- jus nepilautas, kitur linai tuoj byrės. Po laukus pasi- pylė talkininkai — Trau- pio vidurinės mokyklos mokiniai. Mūsų korespon- dentas M. Tumkevičius ra- šo: „Moksleiviai nurovė likusius linus, o dabar ku- lia galvutes. Ypač draus- mingai dirba IX-X klasių mokiniai. Kolūkio valdyba labai dėkinga jauniems draugams — šauniems tal- kininkams už paramą“.

Korespondentas Br. Girs- kus iš J. Biliūno vardo kol- ūkio praneša, kad „abi dešimtosios J. Biliūno var- do vidurinės mokyklos kla- sės kasdien talkininkauja kolūkyje. Moksleiviai nuro- vė 10 ha linų. Labai ge- ral dirba Rima Puodžiūnai- tė, Vanda Navickaitė, Al- gis Karalius. Nurauti linai vežami į pastoges“.

„Nuo pirmųjų mokslo metų dienų talkininkauja savo gimtajame „Svėdasų“ kolūkyje vietos vidurinės mokyklos moksleiviai. Jie išvyksta talkininkauti ir į „Jaros“ bei „Naujo gyveni- mo“ kolūkius, — rašo mums Irena Zabarskaitė.

Daug padeda kolūkie- čiams moksleiviai.

Po pergalės pralaimėjimas

Praėjusį šeštadienį draugiškoms krepšinio ir futbolo rungtynėms buvo atvykę Kauno mėsos kombinato sportininkai.

Pirmieji kovas pradėjo krepšininkai. Nuo pirmųjų žaidimo minučių mūsų krepšininkai užtikrintai pirmauja. Jie ir laimi rungtynes rezultatu 74:22. Ypač gerai žaidė anykštinai Kūgys ir Pračkaila.

Po gražios krepšinio pergalės žiūrovi buvo tikri, kad neapvils ir futbolininkai, kurie net kovojo dėl teisės pereiti į „B“

grupę ir yra Panevėžio zonos nugalėtojai. Tačiau jau nuo kėlinio pradžios puola svečiai, o anykštinai priversti tik gintis. Per pirmą kėlinį į slaučūno saugomų vartų tinklą krito net penki įvarčiai. Ir antroje kėlinyje ne geriau žaidė anykštinai. Jie rungtynes pralaimėjo rezultatu 10:4.

Nesilaikymas sportinės formos, treniruotė stoka, štai kur glūdi pralaimėjimo priežastis.

J. PABRINKIS

Pasikalbėjimai antireliginėmis temomis

AR YRA DIEVAS?

Klerikalų nuomone, visas pasaulis pavaldus dievui — visagalei antgamtinai būtybei. O mokslas, ateizmas idėja apie dievą laiko prasiimanymu, žmogaus fantazijos padarinys, trukdančių žmonėms teisingai suprasti gamtos ir visuomenės gyvenimo reiškinius. Kuo klerikalai įrodinėja, kad yra dievas, ir kaip tai paneigia ateistai?

Biblija pasakoja nebūtus dalykus

Visomis jėgomis slekdamį įrodyti, kad yra dievas, religijos gynėjai paprastai remiasi vadinamosiomis „šventosiomis knygomis“ — biblija, koranu ir kitomis, teigdami, kad šias knygas padiktavęs pats dievas. Tačiau mokslininkų tyrimai parodė, kad šios knygos yra senovės legendų rinkiniai, pilni daugybės nesąmonių, absurdo, prieštaravimų.

Pavyzdžiui, biblijoje sakoma, kad dievas sutvėręs pasaulį per šešias dienas „iš nieko“. Ši pasaka atsirado tais laikais, kai žmogus dar neturėjo jokio supratimo apie gamtos dėsnius ir nežinojo, kas įmanoma ir kas neįmanoma. Pagal medžiagos tvarumo dėsnius, kurio teisingumą patvirtino žmonija, daugelio šimtmečių praktika, materija negali atsirasti iš „nieko“, kaip ir negali dingti be pėdsakų, pavirsti „nieku“.

Remdamiesi biblija, religijos gynėjai „apkalčia“ dievą, kad dievas „sutvėręs pasaulį“ prieš 7467 metus. Tuo tarpu

mokslas įrodė, kad Žemė ir kitos mūsų Saulės sistemos planetos gyvuoja milijardus metų.

„Sventasis raštas“ teigia, kad dangus viršum mūsų — tai „tvirtuma“, neperžvelgiamas skliautas. Bet jeigu tikrai būtų ta mitinė „dangaus tvirtuma“, dirbtiniai palėdovai ir kosminės raketos turėtų sudužti į tą „tvirtumą“. Tuo tarpu jie savo kelyje nesutiko jokių kliūčių. O antrasis tarybinis kosminis laivas palydovas, apskriejęs apie mūsų planetą 700 tūkstančių kilometrų, sėkmingai grįžo atgal į Žemę.

O kiek biblijoje aiškių prieštaravimų! Pirmame „Senojo testamento“ skyriuje sakoma, kad dievas šeštąją dieną sutvėręs iš pradžių gyvulius, paskui — vyrą ir moterį vienu metu. O tos pačios knygos antrajame skyriuje teigiama, kad dievas „sutvėrė iš žemės visus lauko gyvulius ir visus dangaus paukščius“, prieš tai sutvėręs žmogų. Ir kad iš pradžių buvęs sutvertas Adomas, o paskui — Ieva.

Ar galima po to remtis biblija, kaip įrodymu, kad yra dievas? Žinoma, ne!

Kada pradėta tikėti dievu?

Teologai teigia, kad tikėjimas dievu esąs įgimtas, kad religija būvusi visais laikais ir kad be jos, esą, neįmanoma žmonių visuomenė. Bet iš tikrųjų pirmieji religiniai vaizdiniai atsirado tik maždaug prieš šimtą tūkstančių metų, o žmonija Žemėje gy-

Gamta, medžioklė, žūklė

Kažin kokios idėjos buvo šovusios į galvą buržuazinės valdžios šulimui Tūbellui, sugalvojusiam nusiausinti vieną žuvingiausių Lietuvoje Jatkonių (Jaros) ežerą. Vietiniai gyventojai sako, kad jis norėjęs nusausinti ir praplėsti savo ūkio pievas, kurias Satekšnos upelis dažnai užliedavęs. Gal būtų, buvo taip, gal ir ne, bet ežeras 1932 metais buvo nusausintas. Pravažiavęs ir pagilinus išilgai ežero tekančio upelio vagą, vandens lygis smarkiai nukrito. Pakrantėse vešlial subuvojo švendrynai,

kurie palaipsniui užgožė visą buvusį ežerą, palikdami neužaugusius tik giliausius duburius. Tiesa, buvo šiek tiek nusausėjusios ir paežerio pievos, tačiau tas truko neilgai. Ežeras, iš visų pusių gausiai maitinamas šaltinių ir upelio, visiškai nepasidavė ir nepa-

visai nemirė, jis tik lėgavo kitą charakterį...

Kiek daug gyvybės jis ir šiandien slepia. Čia ir dabar nemaža žuvies, upelyje gyvena daugybė vėžių, švendrynuose peli antys, pilkieji gandrai, pakrantėse mirga pulkeliai pempių, su kuriomis kartu maišosi sėjikai,

vandenį smarkiai užteršę. Pirmieji pajuto pavojų vėžiai ir paskubėjo į krantą... numirti. Po jų sekė jaunikliai vėžiai, vėgėlės, didesnės lydekos ir pagaliau lynai. Aukštai pakilus vandeniui, jokių gelbėjimo darbų atlikti nebuvo įmanoma. Tačiau tragedija pilnai išryškėjo tik vandeniui nusilgus.

Jatkonių ežero tragedija

siduoda. Upelio vaga greitai uždumbėjo, užžėlė vešlia vandens augmenija, kuri vis sunkiau ir sunkiau praleidžia vandenį. Pievos vėl užmirko. Buvusiame ežere velėna formuojasi sunkiai. Didžiulis ežero plotas pavirto neįženglama klampyne, švendrynų džūnglėmis, kurių plotas apie 400 ha. Padarytos, aišku, dvi nesąmonės: sunaikintas ežeras, o pakrantų pievos vis tiek mirksta.

* * *

Šilta liepos pradžios diena. Su gamtos apsaugos komiteto pirmininku drg. Bergu plaukiame laiveliu sunaikinto ežero liūnais, gėrimės švendrynų mišku, vandens telikų kolonijomis, kyšančiais išdžiūvusių karklų stiebais, neberandančiais savo šaknims atramos, vandeniu pakėlus silpną velėną. Kiek paslapčių saugo miręs ežeras... Koks jis kraupiai baugus ir klaidingas... Rodos, atsivers jo dumblynė, ir tu prasmegsi bedugnėje... O gal ežeras

švendrynuose čia nendrinukės, aukštai sukaratus pesliai, vanagai. Tankūs žolynai slepia lapes, usurinius šunis, ūdras. Vietos gyventojai neretai mato neseniai aklimatizuotą rusvą žvėrėlį ondatrą. Pavasariais, sako, mėgsta čia apsistoti ir gulbės. Bet ežeras slauras, žmonės gyvena arti, todėl perėti gulbės nepasilieka. Be to, nėra kur sukti lizdų. Pabandžius įruošti lizdaviečių, gal ir jos apsistotų.

* * *

Šių metų liepos mėnesio lietūs smarkiai pakėlė Satekšnos upelio vandenį, užtvindė pievas. Ežere vanduo, sulaukimas augmenijos, pakilo beveik metru, ir upelis nebespėjo jo nuplukdyti. Vėl sužvilgo ežero vandenys. Bet ši kartą jie žvilgėjo apgaulingai. Priėjus arčiau, vanduo atrodė juodai rudas, drumzlinas, dvokias. Lietaus suplautos šaltinių rūdys, mineralinės trąšos, pakilęs dumblas ir supuvęs pievų šienas

Ežero ir upelio krantai buvo nukloti žuvimis ir vėžiais, ties kuriomis suklojosi būriai varnų, garsiai reiškančių savo pasitenkinimą suruošta puota ir primenančių neseniai įvykusią nelaimę.

Daug vėžių ir žuvų išmirė. „Lenino keliu“ kolūkiečių kolūketis Leonas Trečiokas, apie 60 metų amžiaus žmogus, sako, kad tokios vasaros, kada taip išmirtų žuvis, neprisimenas.

* * *

LKP Anykščių rajono komiteto ir rajono vykdomojo komiteto rūpesčiu ežeras nuo 1960 metų paskelbtas ornitologiniu draustinio. Dabar čia gyvena šimtai įvairių rūšių ančių ir kitų paukščių, vėl įkveplančių ežerui gyvybę. Gamtos apsaugos komitetui, gal būt, reikėtų plačiau patyrinėti ežerą ir įkurti čia paukščių rezervatą.

Lai kas gydo žaizdas. Nuslūgo ežero ir upelio vandenys. Jie vėl ramlai ir lygiai plaukia. Plėšrūnai paukščiai sunaikino išmirusių vėžių ir žuvų lavonus. Tik vandens gyventojų — žuvų sumažėjo. Papūtus stipresniam vėjui, ežero nendrynai linguoja, šnara ir, rodos, kažką kaltina dėl neseniai įvykusios nelaimės. Neaišku tik ką? Tur būt, neprotingus ponus, numarinusius ežerą?

S. TALEIKIS, rajono gamtos apsaugos inspektorius

Neganyti gyvulių geležinkelio trasoje

Nerūpestingas arklių prižiūrėtojas iš vakaro paleido arklius pasiganyti geležinkelio juostoje, kur rudenį esti priaugę geros žolės. Naktį palikti be priežiūros arkliai suėjo ant geležinkelio pylimo. Užėjo traukinys ir įvyko avarija, kurioje nukentėjo ir žmonės, važiuavę traukiniu.

Mūsų rajone tokio atsitikimo dar nebuvo, tačiau pilnai gali įvykti, nes kai kurie kolūkiečiai ir gyventojai paleidžia rudens metu pasiganyti po laukus netoli geležinkelio arklius, karves. Geležinkelio darbuotojams nebėra kada remontuoti geležinkelio trasą, o per dienas ir ypač naktimis tenka valkyti palaidus gyvulius nuo pylimo.

Kad užtikrintus saugų traukinių eismą, geležinkelio administracija

už palaidų gyvulių ganyimą prie geležinkelio pylimo trauks kiekvieną gyvulio savininką griežtai atsakomybėn. Pagal veikiančius įstatymus, rasti ant pylimo besiganą gyvulį bus pristatomi gyvulių paruošų punktan.

A. LIUKPETRIS, Anykščių geležinkelio 8 ploto kello meistras

Už redaktorius Č. BYTAUTAS

Kino teatre „PERGALĖ“ rugsėjo 20-21 d. d. žiūrėkite meninį filmą

„Munduro jėga“

Anykščių rajono gamtos apsaugos draugijos nariai nuoširdžiai užuojautą reiškia draugijos pirmininkui VILKONČIUI IPOLITUI dėl jo motinos mirties.

Klinijos Liaudies Respublika. Sansi provincijos Datuno anglies kasyklų darbuotojai padeda Saoslanio apskrities valstiečiams vykdyti elektrifikacijos darbus. Jie dalyvauja elektrinės statyboje ir praveda elektrolinijas.

Nuotraukoje: montuojamas transformatorius.